

hezedett az ország egész gazdasági életére. Kénytelenek voltak különleges tétéleket mozgósítani (mint pld. az Abesszin háborúra adományozott értékeket). Szigorú intézkedésekkel igyekeztek a kivitt fokozni, de a nyersanyagban szegény Olaszország eredményt elérni nem tudott, 1938-ban 2.7 milliárd lírával csökkent ugyan a kereskedelmi mérleg passzívája, de ezt nem a kivitel növekedésével, hanem a behozatal csökkenésével érték el. Így pl. 1.1 milliárd értékű búzával kevesebbet vásároltak, ami a kenyér minőségének terhére ment. Ez, valamint más élelmiszer-behozatal csökkentése azonban nem olyan tényező, ami-

vel hosszabb ideig számolni lehet. Csökkentették továbbá a pamut gyapju behozatalt is. Emelkedett viszont a fegyverkezéshez szükséges nyersanyagok és félgyártmányok behozatala. Németországból a behozatal 200 millió lírával csökkent. Japánnal az egész kereskedelmi forgalom jelentéktelen. A külkereskedelmi forgalom csökkent még Jugoszláviával, Romániával, Magyarországgal, a nyugati államokkal, Észak és Délamerikával. A fenti adatok az olasz hivatalos statisztika jelentése és tükrözik Olaszország bel és külpolitikai helyzetének.

Vas Béla

Könyvszemle

Hans Fallada: Farkas a farkasok között.

Mai német regény, két nagy kötetben. Mivére ez a nagy felkészültség, nekigyürkőzés? Az első kötet még normális terjedelmű. Ez lényegében egy sokat megpróbált, szegény lány és az 1922 évi német züllesztő rendszerben megingott jellemű, kártyás úri esetét írja le. A lány rokonszenves, szép elképzelés. Ahogy szegénységi és aszszonyi kettős kiszolgáltatottságában a híres német kispolgári rend és képmutatás meg akarja fojtani, de mégis fennmarad. E két embernek meglátása izmos írói tehetség, mélyre néző szem határozott nyomait mutatja. De a technika, ez a történet folytonosságát minduntalan megszakító, a törtémes helyeit és személyeit ide-oda cikáztató módszer nem sok jót sejtet. Az írónak ügylészük többet kell elhallgatni, mint amit elmondhat. Másképp máshová jutna. Ezért úgy tesz mintha csak leírna: a francia naturalizmus szenttelenségét szedi magára. A második kötet testes, Ormótlan arányok, torzonborz, esetlen elgondolások. Lényegében egészen más világ, mint az első kötet, más em-

berek sorsa, Valóságos rémregény, mely végtelen folytatásokban jöhetne. A szerző ócska romantikus módszerekkel borzongatja az olvasót. Lesz még rosszabb is, jeleníti be például egy fejezet szörnyűségei végén. Lezúllott juncker család, idegbeteg, akaratnélküli, vagy genosz emberek, a szabad csapatok puccsa, megszökött fegyencek és cseléd lányok dorbézolása az elhagyott kastélyban, ördögi inas általi megszöktetett és tönkrement némes kisasszony stb. stb. A hős tulajdonképpen egy „páratlanul erős, jeges tekintetű detektív”. Aki — tulajdonképpen egy puccs szolgálatában — kíméletlenül üldöz minden „gazságot”, vasmarkával szétmorzsol, néha elismer, tesz-vesz, mint valami földi Zeusz. Könyörtelen, jéghideg, de — tisztelt olvasó — muszáj észrevenni, hogy a mord, erőszakos külső alatt érző szív dobog, vagyis hogy ő jelképe a nagy változásnak, mely hajdan minden német embert ilyen vasmarokkal fog megfogni és rendre tanítani. Közben a szerző jól odamondogatja a junckereknek, akik ellen, úgy látszik, több kifogása van, mint a hivatalos köröknek. Például meg-

Jepő kép: hogyan foszt ki egy vén írástudatlan asszonyt von Teschow ittkos tamácsos, az egész környék ura, a bíró és a pap jelenlétében egyszerűen elszedvén tőle „a szép tarka képecskéket”, vagyis a dollárokat, melyet kíváncsorolt fiai küldtek neki. Valóban pokoli jelenet: az asszony ezalatt buzzón hátkodik, mert megígérik neki, hogy közkölségen kijavítják dülendező vityillóját.

Fallada a „Mi lesz veled ember-

ke“ c. könyvében még egész más-kép gondolta el ugyanezt a kort. Addig boncolgatja, magyarázgatja a weimari Németország utolsó éveit, míg nem is találja majd semmi más értelmét, mint hogy ilyen „páratlanul erős, jeges tekintetű“ rendszer vegye át a helyet. Junkerek, lezüllött katonatisztek, detektívek jeges tekintete? Hát Fallada nem dermedt még meg tőle?

Szerb György

Krónika

— A londoni keresztényszocialista fogadóiroda most közzétett adatai szerint a mult év folyamán kerek 100 milliárd dinárt veszítettek a különböző fogadásokon az angolok. Ebből a veszteségből a legtöbb természetesen a munkásokra jut.

— Mint a lengyel távirati ügynökség jelenti Varsó és Moszkva között a közeljövőben légi forgalom indul meg.

— Egy néhány hét óta a francia Rivierán üdülő milliomos egy newyorki étteremtől kábel útján kérte el egy rákfajta különös elkészítésének receptjét. A táviratért annyit fizett ki, hogy abból néhány többgyermekes munkáscsalád hónapokig megélhetne.

— Francó távirati ügynöksége kijelentette, hogy bizonyos nagyhatalmak versenyeznek, hogy melyik adjon a „nemzeti“ Spanyolországnak több kölcsönt. De Spanyolország nem adja magát olcsón el. (A hangsúly az olcsón van).

— A Havas ügynökség jelenti Moszkvából, hogy az orosz Tudományos Akadémia Schmidt professzort, a híres sarkkutatót alelnökkévé választotta. Ugyanekkor Papanjin Iván lett az északi tengeri járat központi igazgatóságának főnöke, helyette pedig Sirsov Pe-

ter, mindaketten a tavalyi északi expedíció résztvevői.

A községek és a politikai viszonyok rendezése.

Politikai életünk rendezésének szükségességéről és annak módjairól szól Dr. Mihailo Ilics a „Politika“ márc. 13-iki számában megjelent cikke: „Községeink és a politikai viszonyok rendezése nálunk“, melyben kiemeli, hogy a községek úgy is, mint közigazgatási egységek és úgy is, mint önkormányzati területek népi és politikai életünknek egyik legfontosabb alapját képezik és, hogy ez szerint a politikai viszonyok rendezését az országban nem lehetne keresztül vinni, ha azt előzőleg a községekben keresztül nem viszik. Azonban, annak ellenére, hogy a községekről szóló törvényeinket a főmálló politikai törvényhozási rendszernek megfelelően alkották, amelyet pedig el kell hogy vessünk, úgy a politikusok kijelentései, mint azon felhatalmazások alapján ítéve, melyeket a politikai törvények megváltoztatására kértek, senki sem gondolt e törvények megváltoztatására.

Hogy a községekről szóló törvény megváltoztatásának szükségességét bemutassa Dr. Ilics kifejtette a választási rendszer főbb alapjait a falusi és városi községekben és annak lehetetlenségét, hogy e törvények érvényben maradjanak akkor, amikor az ország politikai életének gyógyításába kezdünk.